

Aan: Harvey Mahu, beleidsadviseur Duurzaamheid gemeente Sluis
Postbus 27
4500 AA Oostburg

Onderwerp: RMDO reactie op definitieve versie Transitievisie Warmte (TVW)

Datum: 20 oktober 2021

Geachte heer Mahu, beste Harvey,

Met onderstaande brief wil de RMDO een eerste reactie geven op de teksten van de definitieve versie van de Transitievisie Warmte (TVW), voordat deze in het college wordt behandeld en aan de gemeenteraad wordt voorgesteld. We behouden hiermee de mogelijkheid zo nodig nog te kunnen reageren nadat deze visie in de gemeenteraad is besproken en wordt vrijgegeven voor inspraak en het kunnen indienen van zienswijzen.

In de eerste plaats willen wij onze waardering uitspreken voor de mogelijkheid op de tekst van de visie te kunnen reageren. Ook een compliment voor de uitvoerige en duidelijk gestructureerde visie op het traject en het proces dat de gemeente en haar bewoners de komende decennia samen zullen moeten uitvoeren om de gestelde doelen in het Klimaatakkoord van Parijs te halen.

Na uitvoerige lezing van de teksten willen wij u en het college enkele aandachtspunten presenteren, waar naar onze mening in de visie onvoldoende rekening mee wordt gehouden of vragen oproept.

In de TVW wordt terecht aangegeven dat het gebied om verschillende oplossingen vraagt, maar ook dat een aantal bestaande technische mogelijkheden door de ligging van deze gemeente niet toepasbaar of betaalbaar zijn. Met als gevolg dat voor vastgoedeigenaren momenteel alleen hybride of all electric warmtepompen als perspectief en oplossing in het vooruitzicht worden gesteld, terwijl slechts enkele buurten of wijken in aanmerking komen voor een warmtenet of andere oplossing.

De RMDO meent dat behalve de geschetste afhankelijkheid van een technologie die nog volop in ontwikkeling is, dit ook een ongelijkheid in de hand werkt en de lasten voor het installeren van een warmtepomp eenzijdig bij de particuliere huiseigenaar legt, zonder garanties of dit een voldoende langdurige betaalbare adequate oplossing biedt in combinatie met aanvullende maatregelen, zoals isolatie of energiebesparingen. De huidige beschrijving roept vragen en zorgen op onder bewoners, vooral over hoe dit uitvoerbaar en betaalbaar in praktijk kan worden gebracht.

De RMDO mist in deze context mogelijke toekomstige nieuwe technische mogelijkheden en innovaties, alternatieven met kleinere, lagere en meer efficiënte windturbines of- molens, het

toenemende rendement van zonnepanelen en de mogelijkheden van collectieve of particuliere energieopslag (batterijen e.d.).

In onze beoordeling beperkt de gemeente zich in deze te veel tot een relatief passieve rol en afhankelijke positie, vooral steunend op de provinciale aanpak van communiceren, informeren en faciliteren, terwijl over het laatste ook nog weinig concrete inhoudelijke informatie wordt gegeven.

In het voorwoord van de wethouder staat letterlijk dat “inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties de transitie moeten uitvoeren”, terwijl deze ‘stakeholders’ voor een zeer belangrijk deel afhankelijk zijn van overheidsbeleid en faciliteiten op alle niveaus en niet te vergeten regie en het realiseren van infrastructuur en illustreert te weinig de ambitie dit samen tot een succes te willen brengen.

De RMDO adviseert dan ook een meer zichtbare actieve rol en concretere invulling om samen met de provincie, deskundigen, huiseigenaren e.a. voortdurend nieuwe en toekomstige technische ontwikkelingen in de energievoorziening, maar ook op het gebied van isolatie en besparen, te monitoren en deze toepasbare nieuwe oplossingen te delen en huiseigenaren te informeren. De RMDO bepleit voor de gemeente een nadrukkelijke faciliterende, initiërende en ondersteunende rol om te komen tot collectieve samenwerking, gezamenlijk in te kopen, subsidies te benutten, goedkope financiële leningen te identificeren of mogelijk te maken, e.d. om het voor de vastgoedeigenaren zo laagdrempelig mogelijk te maken. Ook het gezamenlijk uitstippelen van een tijdpad en stappenplan wanneer ingrijpende investeringen het best met optimaal rendement in een goede volgorde kunnen worden uitgevoerd zou een goede ondersteuning kunnen bieden. Zonder goede open actieve samenwerking tussen alle partijen en duidelijkheid over kosten, zal de transitie een zware opgave blijven en mogelijk weerstand oproepen.

De RMDO betreurt de geschetste ongelijkheid tussen particuliere huiseigenaren, (sociale)huurders in all electric of energieneutrale woningen en de benadering van bedrijfsterreinen en vakantieparken. Zeker als de laatste uitzonderingen worden gegund en ontheffingen worden verleend, zoals bijv. het privilege dat Molecaten is toegekend voor het bouwen van gas verwarmde woningen aan de rand van een nieuw aangelegd natuurgebied. Wij missen hier een meer integrale benadering en mogelijke synergie met bewoners en omwonenden.

Dat de bewoners tijdig worden meegenomen in projecten die worden gestart in specifieke kernen is positief, hoewel we aandacht vragen voor maatwerk en concrete persoonlijke begeleiding door zogenoemde energiecoaches. Een provinciaal loket of het Duurzaam Bouwloket voornamelijk bereikbaar via telefoon of een website, schept een te grote afstand en nodigt niet uit of stimuleert te weinig samen aan de slag te gaan.

Ook mist de RMDO het voorstel of de concrete opzet van een representatieve transitiewerkgroep of burgerpanel om gezamenlijk de komende decennia op interactieve wijze tussen alle betrokkenen dit traject gezamenlijk vorm en inhoud te geven. Nu bestaat de begeleidende projectgroep alleen uit maatschappelijke organisaties en missen wij de vertegenwoordiging van ondernemers en particuliere huiseigenaren.

Tot nu is uit de enquête en bijeenkomsten gebleken dat de betrokkenheid en respons van raadsleden en bewoners relatief laag en matig is.

Ondanks nu sterk stijgende energieprijzen en meer zichtbare klimaatverandering en de toenemende motivatie als huiseigenaar zelf meer maatregelen te nemen, blijft het betrekken, ontzorgen, goed informeren en begeleiden een cruciale en essentiële factor.

De logica dat de TVW, maar ook de energietransitie begint met isoleren en energie besparen, onderschrijft de RMDO volledig, wat je niet nodig hebt, hoeft je ook niet op te wekken.

Het voornemen van de gemeente om dit te willen stimuleren met een (concept) Verordening “Langer en Duurzamer Thuis” laat lang op zich wachten, maar vindt de RMDO ook veel te beperkt en lijkt niet beschikbaar te komen voor alle huiseigenaren. Op korte termijn zijn meer maatregelen die voor iedere huiseigenaar toegankelijk zijn noodzakelijk.

De RMDO beschouwt de vergunde aanleg en exploitatie van zonneparken op de bedrijfsterreinen in Breskens en Schoondijke en mogelijke aanleg van een zonnepark bij het verdeelstation Oostburg als een gemiste kans wanneer de opbrengsten hiervan niet voor een belangrijk deel ten goede komen aan de bewoners en gemeente. Faciliteren van “commerciële derde partijen” bewerkstelligd geen extra betrokkenheid van bewoners en wijkt ook af van het hanteren van de zonneladder, die begint met eerst de beschikbare bestaande daken te voorzien van zonnepanelen en dan pas aan zon op land te denken.

De RMDO signaleert verder dat er in de TVW weinig aandacht wordt besteed aan de beperkingen en zwakte van het elektriciteitsnet, terwijl het transitiepad hiervan sterk afhankelijk zal zijn, de vraag enorm zal toenemen en risico's van uitval, leveringszekerheid e.d. niet worden weggenomen. De procedures e.d. om tot uitbreiding en versterking van het netwerk te komen, maar ook voor noodzakelijke aanpassingen op particulier terrein of achter de voordeur worden naar ons idee te weinig in kaart gebracht en vormen een aanzienlijk obstakel in de toekomstige ontwikkeling van een van elektriciteit afhankelijke samenleving.

Tot slot waardeert de RMDO de eerlijkheid waarmee over de noodzakelijke menskracht wordt gesproken, die de komende jaren noodzakelijk is om tot een effectieve en efficiënte verder ontwikkeling en implementatie van de TVW te komen. Gelet echter op de actuele personeelsbezetting en de moeite openstaande vacatures te vervullen, baart deze situatie de RMDO zorgen.

Wij vragen hiervoor dan ook de grootste prioriteit en is een cruciale randvoorwaarde. Zonder voldoende personeel is het succesvol uitvoeren van de TVW onmogelijk. Het is voor de RMDO ook een reden te meer extra te pleiten voor intensieve samenwerking met ondernemers en bewoners, Burgerinitiatieven en -participatie te stimuleren en zeker te faciliteren, zodat de lasten wat meer kunnen worden gedeeld, maar ook de lusten en opbrengsten.

Tot zover onze eerste bijdrage en reactie op de TVW. Het spreekt voor zich dat wij immer bereid zijn hierover in gesprek te gaan of toelichting te geven of op een later moment op verzoek van het college of de portefeuillehouder een aanvullend advies uit te brengen.

Wij kijken uit naar uw reactie en het vervolg op dit complexe traject.

Met vriendelijke groeten,
namens de RMDO,

Rien Puyenbroek (voorzitter).